

Korku İle Ümit Arasında Yaşamak

﴿وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ﴾
وَقَالَ نَبِيُّ اللَّهِ ﷺ فِي الْخَوْفِ وَالرَّجَاءِ:

«لَا يَجْتَمِعَانِ فِي قَلْبِ عَبْدٍ فِي مِثْلِ هَذَا الْمَوْطِنِ [يَعْنِي فُيُؤَلِّقَ الْمَوْتَ] إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ مَا يَرْجُو، وَأَمَّنَهُ مِمَّا يَخَافُ»

Muhterem Kardeşlerim!

Müslümanlar, âlemlerin Rabbi olan Allah (c.c.) ile olan ilişkilerinde havf ve recâ, yani korku ve ümit arasında yer alırlar. Allah'ın azabından korkup günahları terk ederler. Rızasını umarak ona yakınlaşırlar. Peygamber Efendimiz ﷺ bir gün ölüm döşeginde yatan bir gencin yanına gider ve hâlini sorar. Genç, “Ey Allah'ın elçisi, ben Allah'ın (rahmetini) umuyor, ancak günahlarımdan (dolayı ahirete intikal etmekten) korkuyorum.” diye cevap verdiğinde Resûl-i Ekrem Efendimiz ﷺ buyurdu ki: “**Bunların ikisi (korku ve ümit) bu hâlde bir kişinin kalbinde birlikte bulunduğu Allah ona umduğunu verir ve korktuğu şeyden korur.**”¹

Değerli Müminler!

Mevlamız Kur'ân-ı Kerîm'de, “**Onlar korkarak ve ümit ederek Rablerine dua ederler.**”² buyurarak gerçek mümin kulun iç dünyasını ortaya koymuştur. Başka bir âyet-i kerîmede Rabbimiz, Peygamber Efendimiz ﷺ'e şöyle emreder, “**Kendileri için Allah'tan başka ne bir dost ne de bir şefaathçi bulunmaksızın, Rablerinin huzurunda toplanmaktan korkanları, Allah'a karşı gelmekten sakınsınlar diye, onunla (Kur'an ile) uyar.**”³ Okuduğumuz bu ayetten, öğütlerin ancak Allah'tan korkup sakınanlara fayda vereceğini öğrenmekteyiz. Ancak, Allah korkusu mümini ümitsizliğe sevk etmemeli. Zira bizi yaratan ve her hâlimizden haberdar olan Rabbimiz aynı zamanda, “**İman edenler, hicret edenler, Allah yolunda cihad edenler; şüphesiz bunlar Allah'ın rahmetini umarlar. Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.**”⁴ diye buyurmaktadır.

Kıymetli Cemaat!

Okuduğumuz bu âyet-i kerîmede ve Kur'ân-ı Kerîm'in birçok yerinde Yüce Rabbimiz kendini çok bağışlayıcı ve çok merhamet sahibi olarak tanıtmaktadır. Rahmeti her şeyi kapsayacak kadar geniş olsa da ahirette sadece Onun rızasını kazananlar merhametine mazhar olacaktır. Allah bizleri iman edenlerden kıldı ve beş vakit namaz başta olmak üzere farz ibadetlerini yerine getirmekte muvaffak kıldı. Bu hâlimize şükrederek Allah'ın rahmetini umarız. Bununla birlikte Allah'ın adil ve intikam sahibi olduğunu da unutmamalıyız. Günah işlemek suretiyle kendine veya başkalarına zulmedenlerin şiddetli azaba uğrayacağını Mevlamız bize bizzat aziz Kur'an'da bildirmektedir. Dolayısıyla mümin, asla “*Kalbim temizdir.*” bahanesiyle Allah'ın emirlerini ihmal edip ve haramları küçümseyip kendini garantide görmez. Zira en temiz kalbe sahip olan Hz. Peygamberi ﷺ şöyle buyurmuştur: “**Müminler, Allah'ın azabının miktarını bilselerdi, hiçbiri cennete girmeyi ümit etmezdi. Kâfirler de Allah'ın rahmetinin ne kadar çok olduğunu bilselerdi hiçbiri Onun rahmetinden ümit kesmezdi.**”⁵

Aziz Kardeşlerim!

İşlediğimiz bu konu itikadi bir konudur. Buna göre doğru ölçüyü kaybetmek imanımız için tehlikeli olabilir. Âlimlerimiz bu husustaki dengeyi somutlaştırmak için mümini bir kuş ile kıyaslar. Bu kuşun sağ kanadı Allah korkusunu, sol kanadı ümidi, bedeni ise Allah sevgisini temsil eder. Bunların biri eksik olduğunda veya biri diğerinden büyük olursa kuş, bırakın uçmayı, hayat bile sürdüremez. İmam-ı Tahâvî bu meseleyi şu şekilde ifade etmiştir: “*Kendini garantide görmek ve ümitsizlik, (kişiyi) İslam dininden çıkartır. Ehl-i Kible için doğru olan yol bu ikisi arasındadır.*”⁶ Dolayısıyla müminler olarak kendimizi ne garantide görüp “*İmanımız bizi zaten cennete götürür*” diyeceğiz, ne de günahlarımızdan dolayı Allah'ın rahmetinden ümidimizi keseceğiz.

Allah bizi imanında sabit olup korku ve ümit arasında yaşayan kullarından eylesin. Allah amellerinizi kabul etsin. Amin.

¹ Tirmizî, Cenâiz, 11, H.No: 983; İbn Mâce, Zühd, H.No: 4402.

² Secde suresi, 32:16

³ En'âm suresi, 6:51

⁴ Bakara suresi, 2:218

⁵ Müslim, Tevbe, 23, H.No: 2755

⁶ Ebubekir Sifil: Ehl-i Sünnet Akâidi (Muhtasar Tahâvî Akidesi Şerhi) (2016), s. 210